

ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЯВИЩ ТА ПРОЦЕСІВ

Студ. Білич М.Ю.

Наук. керівник доц. Ралле Н.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

Прогнозування — процес вироблення прогнозів. У вузькому значенні, прогноз — це спеціальне наукове дослідження перспектив розвитку певних процесів, явищ, переважно з кількісними оцінками. Прогнозування сприяє вибору найоптимальнішого варіанта при обґрунтуванні плану, програми, проекту, управлінського рішення.

Існують різні види прогнозів. Їх типологія може бути побудована за різноманітними критеріями — залежно від об'єкта, часу (поточні, короткострокові, середньо-строкові, довгострокові й наддовгострокові прогнози) на який прогнозується об'єкт; мети (пошукові, нормативні); методів прогнозування та ін.

Існують різноманітні методи, процедури і прийоми прогнозування. Найчастіше використовують у прогнозуванні:

- опитування експертів;
- опитування населення;
- моделювання;
- прогнозний сценарій.

Методи опитування експертів

Одним з найпоширеніших конкретних методів прогнозування у формі експертного опитування є «інтелектуальна атака», або «колективна генерація ідей». Це — колективне обговорення проблеми, в процесі якого забезпечується взаємний стимулюючий вплив експертів, виникає своєрідна ланцюгова реакція ідей і генерується якісно нова інформація про майбутнє предмета прогнозування. Найперспективнішим є заочний варіант «методу віднесеної оцінки», або, як його часто називають, «метод Дельфі».

Методи опитування населення

Поширення цих методів пов'язане з тим, що в прогнозуванні багатьох соціальних явищ і процесів звичайного респондента можна значною мірою розглядати як своєрідного експерта, який володіє певним соціальним досвідом.

Методи моделювання

В основі побудови факторних моделей — виявлення механізму взаємодії різних чинників, залежності одного чи кількох вихідних даних від групи вхідних. При цьому використовують методи статистики, кібернетики, теорії прийняття рішень та ін..

Отже, в ідеалі технологічне прогнозування може і повинно бути безперервним. Постійний же попит на прогнози сприятиме створенню розгалуженої мережі спеціалізованих прогнозних організацій і компаній, формуванню ринку прогнозів. Державні та приватні фірми, органи управління в розвинутих країнах широко використовують результати прогнозування для обґрунтування економічної, науково-технічної, соціальної політики, перспектив розвитку тих чи інших сфер суспільства. Комплексні, а також галузеві прогнози національних масштабів застосовують нині у більшості країн світу.